

Verplichte quarantaine voor reizigers afkomstig uit oranje en rode gebieden voor COVID-19

De Minister van VWS wil graag dat reizigers uit oranje en rode gebieden verplicht in quarantaine gaan na aankomst op Schiphol. Bovendien wil hij dat inkomende reizigers worden "gecontroleerd op het naleven van de quarantaineplicht" door ze na te bellen, weigeraars op te sporen en te handhaven op niet naleven van de quarantaine plicht.

Hoewel er vanuit juridisch perspectief twijfel bestaat over de haalbaarheid van wat wordt gewenst en de stapeling van acties die een groot beslag leggen op capaciteit van schaarse middelen en het risico dat het kan hebben op de motivatie van het personeel, persisteert de Minister in zijn wens. Er is grote druk om beheersmaatregelen te nemen op het risico dat binnenkomende reizigers uit hoog risicolanden kunnen betekenen voor de Nederlandse samenleving; uitblijven van maatregelen kan bijdragen aan het toenemen van onrust dat ook als een gezondheidsrisico kan worden gezien en er zijn voorbeelden in Europa waar al met verplichte quarantaine wordt gewerkt (Duitsland).

Vanuit Schiphol en GGD Kennemerland is uitgesproken dat het voor een onderzoek naar wat haalbaar is, belangrijk is beeld te hebben op het beoogde resultaat. Reden om aan de Minister een aantal uitgangspunten en bijpassende randvoorwaarden aan te reiken, die helpend zouden zijn bij het definiëren van het gewenste resultaat. De uitgangspunten/randvoorwaarden zijn de volgende:

1. Volledige registratie van alle inkomende reizigers is digitaal beschikbaar binnen 12 uur na aankomst op de luchthaven
2. In de registratie is opgenomen: naam, geslacht, geboortedatum, adres en woonplaats, telefoon nummer, land en datum van vertrek, vluchtnummer, eventuele tussenstop, aankomstdatum, stoelnummer
3. Waarin wordt gehandeld met inachtneming van de Wpg en RIVM richtlijnen (quarantaine en isolatie)
4. Onder regie van GGD Kennemerland, uitvoering door een derde partij met expertise op het gebied van passagiers registratie, controle (nabellen), opsporing en handhaving
5. Met een minimale impact op de GGD taken t.a.v. van BCO en testen
6. Met een lage impact op de bedrijfsprocessen op Amsterdam Airport Schiphol
7. De plicht geldt voor Nederlanders uit oranje en/of rode gebieden, wordt door de rechter opgelegd en door de Rechtbank gecommuniceerd.
8. De GGD wordt niet betrokken bij de controle en handhaving
9. De plicht geldt ook voor crew van vluchten uit oranje en rode gebieden en wordt opgevolgd door de werkgever (airlines)
10. De aanpak wordt ondersteund met communicatie en daarvoor benodigde communicatiemiddelen zoals lichtborden en billboards en berichten in het vliegtuig voor de landing
11. Er een push/SMS-bericht over de quarantaineplicht voor reizigers afkomstig uit oranje en rode gebieden wordt verzonden binnen 1 uur na aankomst aan alle inkomende reizigers
12. Er is ruimte voor inhuur zonder hinder van aanbestedingsregels
13. De operatie dient doelmatig te worden uitgevoerd
14. Er wordt maandelijks geëvalueerd
15. Het ministerie vrijwaart de VRK voor onrechtmatigheid a.g.v. deze opdracht.

Vraag die nu voorligt is welke uitvoeringsscenario's en daarop betrekking hebbend risicoprofiel denkbaar zijn.

Op dit moment ziet het proces rondom reizen naar Nederland er globaal als volgt uit:

1. Controle bij boarding (gezondheidsverklaring en visuele observatie of iemand fit is to fly)

2. Informatieverstrekking bij vertrek of in vliegtuig over beleid met betrekking tot covid-19 in Nederland
3. Naleven verplichting om in vliegtuig een mondkapje te dragen
4. Na aankomst op Schiphol steekproefsgewijze controle van aanwezigheid gezondheidsverklaring, visuele observatie over fitheid en actieve informatievoorziening over quarantaineplicht en belang om bij geringste klachten zich te laten testen (vluchten uit oranje en rode gebieden)
5. Toeleiding van passagiers uit oranje en rode gebieden naar de gratis testvoorziening op Schiphol

Registratie

Er wordt belang gezien om alle inkomende reizigers uit oranje en rode landen een verplichting tot quarantaine op te leggen, na te bellen of zij zich houden aan quarantaineplicht en steekproefsgewijs nagaan of zij daadwerkelijk thuis zijn. Daarvoor is het nodig om bij aankomst te kunnen beschikken over de gegevens, zoals bij de uitgangspunten aangegeven, van passagiers van inkomende vluchten uit oranje en rode gebieden.

Indien een reiziger na thuiskomst bij klachten positief wordt getest en deze heeft in zijn/haar besmettelijke periode gereisd, volgt conform de bestaande procedure een vliegtuigcontactonderzoek.

Controle

Als ervan wordt uitgegaan dat per week circa 15.000 reizigers aankomen en zij actief over de quarantaineplicht worden geïnformeerd, wordt er van uitgegaan dat circa 10.000 per week moeten worden nagebeld in het kader van controle. Gezinsleden hoeven niet altijd afzonderlijk te worden gebeld. Het gaat dan om ongeveer 1500 reizigers per dag.

Los van de vraag wie het nabellen gaat uitvoeren (dat kan plaatsvinden door een commercieel bedrijf) is het voor nu nodig te weten hoe het proces van registratie en terugkoppeling van de bevindingen kan worden ingericht.

Opsporing

Indien iemand zich niet houdt aan de quarantaineplicht wordt deze persoon opgespoord door een vertegenwoordiger van het bevoegd gezag, proces verbaal opgemaakt en volgt een melding aan het OM (?).

Handhaving

Handhaving wordt uitgevoerd door het bevoegd gezag op basis van de Wpg.

Communicatie

Ondersteunende communicatie is een belangrijke randvoorwaarde om reizigers te wijzen op de quarantaineplicht en is opgenomen als randvoorwaarde. Los daarvan kunnen de VRK screeningsploeg, die nu ook al steekproefsgewijs reizigers uit oranje en rode gebieden schouwt; informeert en adviseert, en de medewerkers van de teststraat op Schiphol een ondersteunende rol spelen.

Veiligheid

Gezien het feit dat BCO de belangrijkste taak is ter bestrijding van COVID-19 en het vertrouwen van de aan BCO onderworpen cliënt essentieel is, is een belangrijk uitgangspunt dat de GGD niet betrokken raakt in processen die met controle en handhaving te maken hebben. Dat komt de effectiviteit en het verlenen van medewerking aan het BCO niet ten goede en is ook geen taak noch expertise van de GGD.

Resume

Vraag die voorligt. Wat is onder welke voorwaarden mogelijk. Wat is zeker niet realistisch/haalbaar. Welke risico's worden voorzien en welke beheersmaatregelen passen daarbij. Wat is nodig.

- **VERTROUWELIJK** -

Nadere achtergrond bij de onderhandeling met JJ over het onderwerp liability:

In de onderhandelingen over het vastleggen van aantallen kandidaat-vaccins voor de Europese lidstaten spelen afspraken over indemnification een belangrijke rol. De uitzonderlijke maatschappelijke omstandigheden en de urgentie waarmee er internationaal aan een veilige en toegankelijke oplossing wordt gewerkt maken dat ook het vraagstuk van liability (aansprakelijkheid) door lidstaten op maat bekeken wordt. Hoewel de EMA-toelating even streng zal zijn als altijd, kan het uiteindelijk verschil maken dat de kandidaat-vaccins nu in kortere tijd tot stand komen, dan dat bij andere vaccins het geval is. Uiteraard is het uitgangspunt dat een vaccin wat wordt toegelaten binnen de kaders als veilig kan worden gezien, toch kunnen bijwerkingen optreden die bij de tests niet aan het licht zijn gekomen. De aansprakelijkheidsverdeling tussen bedrijven en lidstaten voor mogelijke schade die ondanks alle onderzoek kan optreden moet in het belang van de bevolking dan ook goed geregeld zijn.

Bij de onderhandelingen hierover gaat het om het afbakenen van definities, onder welk recht de afspraken vallen, etc. Er zijn op dit moment twee vraagstukken die in het bijzonder discussie opleveren:

1) *Allereerst speelt de algemene verdeling van aansprakelijkheid*

De inzet van EC/NL is daarbij – gegeven de bijzondere omstandigheden – dat lidstaten bereid zijn om verantwoordelijkheid op zich te nemen na toelating door de EMA én de beslissing van een land om tot toediening over te gaan. Zo kunnen lidstaten aansprakelijk worden gesteld voor bijvoorbeeld bijwerkingen die op het moment van de beslissing om toe te dienen niet bekend zijn, maar later wel optreden en een causale relatie hebben met het vaccin. Het bedrijf blijft wat EC/NL betreft echter aansprakelijk in geval van productiefouten en/of grove nalatigheid. Concreet betekent dit dat een bedrijf moet produceren volgens de richtlijnen (zoals GMP) en dat de omschrijving van het soort fouten en de nalatigheid voor alle partijen goed helder moet zijn.

Inzet JJ

De inzet van JJ was in eerste instantie om de lidstaten *in alle gevallen aansprakelijkheid* te laten dragen en daartoe zelfs wettelijke aanpassingen te verlangen op het niveau van Europa en/of lidstaten.

Op twee punten is door JJ inmiddels bewogen: 1) men is akkoord met afspraken over indemnity die niet gebaseerd zijn op (nieuw in te voeren) wetgeving, maar op een contract zoals ook door EC/NL voorgesteld. 2) men onderschrijft op hoofdlijnen de verdeling van de verantwoordelijkheid tussen lidstaten ('na toediening') en het bedrijf ('nalatigheid, productiefouten').

Overgebleven discussiepunt

Momenteel wordt met name gesproken over de scope van de aansprakelijkheid van het bedrijf. Waar men eerder voorstelde 'serious breach of GMP... which causes serious injuries' lijkt er nu ruimte om af te gaan spreken dat versmallingen zoals 'serious' in het contract vervallen. EC/NL hebben op uitnodiging van JJ een nieuwe tekst voorgelegd, waarover vanmiddag (donderdag 6 aug) gesproken zal worden.

2) *Wie doet wat bij eventuele rechtszaken*

Het is een belangrijke vraag wie in geval van een rechtszaak de verdediging oppakt. Daar waar de lidstaat aansprakelijk kan zijn, is dat de lidstaat en zo geldt dat ook voor het bedrijf. Echter dit is niet altijd op voorhand te zeggen: mogelijk blijkt er bijvoorbeeld pas later toch sprake van nalatigheid, wat weer zou betekenen dat de lidstaat tegenover het bedrijf zal komen te staan. Kortom afspraken over wie wat wanneer oppakt zijn eveneens van groot belang.

Inzet JJ

De inzet van JJ was dat het in alle gevallen kon bepalen wie de verdediging op zich zou gaan nemen. Daarmee zou JJ in staat worden gesteld om een lidstaat in alle gevallen op te dragen de verdediging uit naam van het bedrijf op te pakken.

Dit is voor EC/NL onacceptabel. Lidstaten moeten vrij zijn dit te weigeren en bovendien kan het een 'conflict of interest' geven wanneer halverwege de rechtszaak blijkt dat er toch sprake van nalatigheid was.

Overgebleven discussiepunt

Ook op dit onderwerp geeft JJ nu ruimte om een duidelijker mechanisme aan de voorkant van een rechtszaak af te spreken over wie wanneer de verdediging oppakt. EC/NL hebben ook hierover een tekstsuggestie voorgelegd waarover vanmiddag (donderdag 6 aug) gesproken zal worden.

Bovenstaande geeft inzicht in de hoofdpunten van discussie met JJ over liability en inzet van EC/NL daarbij.

RdW/05082020